

УДК 001.8:17:37.013(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.2>

Надія АНТОНЮК

кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки та психології, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, просп. Волі, 36, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43010

ORCID: 0000-0002-4283-6629

Надія ПУШКАР

народний вчитель України, викладач циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки та психології, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, просп. Волі, 36, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43010

ORCID: 0000-0001-7353-8168

Бібліографічний опис статті: Антонюк, Н., Пушкар, Н., (2022). Академічна доброчесність у вітчизняному освітньому просторі: причини порушення і шляхи формування. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.2>

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ:
ПРИЧИНИ ПОРУШЕННЯ І ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ**

У статті акцентовано увагу на впровадженні та дотриманні фундаментальних цінностей академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, що мають стати пріоритетом у розвитку українського освітньо-наукового середовища. Адже велика кількість порушень академічної доброчесності, що спостерігається в освітньому процесі, призводить до появи істотних ризиків під час упровадження освітньої діяльності у вітчизняних закладах освіти. Така ситуація вкрай негативно позначається на результатах освітнього процесу, унормовуючи девіантну поведінку, знижуючи інтелектуальний і моральний потенціал суспільства. Тому нині академічна культура, письмо, доброчесність мають бути фундаментом утвердження цінності освіти загалом і стимулом її розвитку.

Проведено дослідження етапів розвитку і становлення академічної доброчесності на інституційному і правовому рівнях на теренах світової і вітчизняної освіти. Проаналізовано суть дефініції «академічна доброчесність», види її порушень, фундаментальні цінності та принципи у нормативно-правових документах. Здійснено класифікацію причин академічного шахрайства учасниками освітнього процесу, описано загрози та наслідки таких дій для національної системи освіти у дослідженнях науковців. На основі проведеного аналізу виділено комплекс заходів, спрямованих на утвердження принципів академічної доброчесності у закладі вищої освіти.

Під час роботи над науковою проблемою використано теоретичні методи дослідження, такі як аналіз і синтез (під час опрацювання наукових нормативних джерел із відповідної тематики), узагальнення і систематизація (під час структурування змісту матеріалу, наведення об'єктивних висновків і переконань), емпіричні методи дослідження (системне спостереження за навчальною діяльністю здобувачів у закладі вищої освіти, проведення з ними бесід із метою виявлення проявів, причин порушення академічної доброчесності, визначення комплексу заходів щодо їх подолання).

Ключові слова: академічна доброчесність, цінності академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності, шляхи формування.

Nadia ANTONIUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer of the Cycle Commission of School, Preschool Pedagogy and Psychology, Lutsk Pedagogical College, Volyn Regional Council, Voli Ave., 36, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43010

ORCID: 0000-0002-4283-6629

Nadia PUSHKAR

People's Teacher of Ukraine, Lecturer of the Cycle Commission of School, Preschool Pedagogy and Psychology, Lutsk Pedagogical College, Volyn Regional Council, Voli Ave., 36, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43010

ORCID: 0000-0001-7353-8168

To cite this article: Antonyuk, N., Pushkar, N., (2022). Akademichna dobrochesnist u vitchyznianomu osvithnomu prostori, prychny porushennia ta shliakhy formuvannia [Academic integrity in the domestic educational space, causes of violations and ways of formation]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.2>

ACADEMIC INTEGRITY IN THE DOMESTIC EDUCATIONAL SPACE, CAUSES OF VIOLATIONS AND WAYS OF FORMATION

The article focuses on the implementation and observance of fundamental values of academic integrity by all participants in the educational process, which should become a priority in the development of the Ukrainian educational and scientific environment. After all, a large number of violations of academic integrity, which are observed in the educational process, lead to significant risks in the implementation of educational activities in domestic educational institutions. This situation has a very negative effect on the results of the educational process, normalizes deviant behavior; reduces the intellectual and moral potential of society. Therefore, today academic culture, writing, integrity should be the foundation of the value of education in general and a stimulus for its development.

A study of the stages of development and formation of academic integrity at the institutional and legal levels in the field of world, domestic education. The essence of the definition of "academic integrity", the types of its violations, fundamental values and principles in legal documents are analyzed. The classification of the causes of academic fraud by the participants of the educational process is carried out, the threats and consequences of such actions for the national system of educators in the researches of scientists are described. Based on the analysis, a set of measures aimed at establishing the principles of academic integrity in higher education.

In the process of working on a scientific problem, theoretical research methods were used: analysis and synthesis – in the development of scientific, regulatory sources on relevant topics; generalization and systematization – in structuring the content of the material, giving objective conclusions and beliefs; empirical research methods: systematic monitoring of the educational activities of applicants in higher education, conducting interviews with them, in order to identify manifestations, causes of violations of academic integrity and determine a set of measures to overcome them.

Key words: *academic integrity, values of academic integrity, types of violations of academic integrity, ways of formation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Економічний розвиток і науково-технічний прогрес будь-якої країни завжди базується на науковій основі. Освіта була і буде основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального та економічного розвитку суспільства і держави. Нині вища школа має забезпечити здобувачів освіти глибокими теоретичними знаннями, фаховими компетентностями з обраної спеціальності; сприяти творчому розвитку особистості; виховати не лише освічену, але і високоморальну людину, здатну реалізуватись у житті, яка з повагою і бережливістю ставитися до всього, що її оточує.

У глобалізованому світі зустрічаються псевдонаукові дослідження і псевдонавчання, що призводять до спотворення системи освіти. Однією з вагомих причин такого стану є недотримання норм академічної доброчесності, інколи просто їх нерозуміння. Така ситуація вкрай негативно позначається на результатах освітнього процесу, унормовуючи девіантну поведінку, знижуючи інтелектуальний і моральний потенціал суспільства. Кожен представник наукової спільноти і представник студентства

має усвідомлювати, що досягнення успіху кожного і всієї країни – важка і наполеглива праця, запорукою якої є високий рівень освіти, науки та академічної доброчесності.

Запровадження практики дотримання принципів і норм академічної доброчесності, протидія їх порушенню є важливим складником трансформації вищої освіти в Україні, започаткованої новим законом України «Про освіту» (2017).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття, цінності та принципи академічної доброчесності, пошук шляхів, методів та інструментів підвищення її рівня в освітньому просторі є предметом наукових досліджень і дискусій. Зокрема, ґрунтовним є колективне наукове дослідження «Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених», здійснене за науковою редакцією Н. Сорокіної, А. Артюхова, І. Дегтярьової (Академічна доброчесність...). Проблему формування академічної чесності як основи розвитку закладу вищої освіти досліджували Т. Добко, В. Банись, Б. Буяк, Т. Фініков, В. Турчиновський, А. Мельниченко, О. Меньшов, А. Артюхов, Н. Гапон, Р. Беланова та інші. Детальний аналіз правового поля протидії академічній недоброчесності здійснила Я. Тицька

(Тицька, 2018). Категорійний зміст академічної доброчесності досліджено у працях О. Чумак (Чумак, 2017), І. Тодорової (Тодорова, 2019), О. Семеног (Семеног, 2019), Т. Іщенко, Г. Шишкіної, І. Ніколієвої (Іщенко та інші, 2018).

Мета статті. Метою дослідження є простеження розвитку і становлення академічної доброчесності як нормативної категорії на теренах світової та вітчизняної освіти, з'ясування причин її порушення учасниками освітнього процесу і визначення шляхів запобігання цим проявам.

Виклад основного матеріалу. Прагнення до європейської інтеграції суттєво впливає на всі сфери життєдіяльності нашої держави, включаючи і вищу освіту. Нині Україна чітко окреслила орієнтири на входження в освітній і науковий простір Європи, активно здійснюючи модернізацію освітньої системи. Якість вищої освіти потребує вдосконалення через запобігання порушенню норм і правил академічної доброчесності.

Останні роки українська наукова та освітня спільнота все більше звертається до питань академічної доброчесності та впровадження міжнародних академічних стандартів (Іщенко та інші, 2018).

Міжнародна практика впровадження принципів академічної доброчесності вже кілька десятиліть тому почала оформлюватися на інституційному рівні. У жовтні 1992 року у США засновано Центр академічної доброчесності для боротьби із шахрайством, плагіатом та академічною недоброчесністю у вищій освіті.

У 2010 році Центр офіційно набув статусу міжнародного (International Center for Academic Integrity – ICAI). Організація працює на шести континентах, більш ніж у двадцяти країнах. Членство в ICAI поширюється на організації, академічні спільноти, викладачів, адміністраторів, студентів і співробітників установ-учасників. ICAI пропонує оцінювальні послуги, ресурси і консультації своїм членам, а також щорічно проводить міжнародні конференції із питань академічної доброчесності (Сорокіна та інші, 2017: 6–7).

Доцільно додати, що в Європі під егідою ЮНЕСКО у 2004 році відбулася міжнародна конференція з питань академічної доброчесності, за результатами якої прийнято Бухарестську Декларацію з етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європейському

регіоні. У Декларації наголошено, що цінності та етичні стандарти, які підтримують і розвивають сучасні університети, мають не лише вирішальний вплив на академічний, культурний та політичний розвиток своїх науковців, студентів і персоналу, але і допомагають формувати моральні контури суспільства загалом (Todorova, 2019).

Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики та Університет Клемсон у Південній Кароліні розробив документ «Фундаментальні цінності академічної доброчесності» (Fishman, 2012). Згідно з цим підходом, академічна доброчесність – це відданість академічної спільноти (навіть в умовах труднощів) таким шістьом фундаментальним цінностям:

1) чесність – інтелектуальна та особиста чесність під час навчання, викладання, наукових досліджень, недопущення будь-яких форм обману, неправдивих тверджень, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки;

2) довіра – вільний обмін ідеями та інформацією в освітньому середовищі; співпраця і вільне продукування нових ідей; відсутність страху, що результати діяльності можуть бути вкраденими, а репутація – підірваною;

3) справедливість – неупереджене ставлення учасників освітньої діяльності один до одного, прозоре та об'єктивне оцінювання результатів діяльності;

4) повага – виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу; уникнення зловживань посадовим становищем, прийняття думки один одного, навіть якщо вона є кардинально протилежною;

5) відповідальність – сумлінне виконання своїх зобов'язань; протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб; здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності; готовність подавати приклад відповідальної поведінки;

6) мужність – діяти за правилами доброчесності, цілеспрямовано відстоювати гідну поведінку та ідеї поширення принципів академічної доброчесності в умовах стороннього тиску.

В освітньому середовищі України до 2017 року академічна доброчесність була здебільшого лише філософською нормою. В ака-

демичному тлумачному словнику української мови вона тлумачилась як «висока моральна чистота, чесність» (Ищенко та інші, 2018: 326). Тобто це дотримання людиною певних моральних норм, які ґрунтуються на порядності, справедливості, взаємоповазі. Тому імперативи до її дотримання були винятково моральними, а суспільний осуд – єдиним безпосереднім наслідком її порушення.

Результати досліджень, проведених Східноукраїнським фондом соціальних досліджень у межах проєкту «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку» у 2015 році показали, що 67% студентів поступають до українських вишів без домінуючої мотивації на отримання професійних знань. Під час навчання сформувалася стала тенденція на переорієнтацію значної частини студентів із отримання знань на отримання формальних атрибутів освіти (дипломів). Лише 14% мають стійку орієнтацію на професійну роботу за отриманим фахом, а 54% взагалі не мають наміру працювати за отриманою спеціальністю, причому 76% студентів залучені до нелегітимних колективних практик під час складання іспитів, а 67% із них систематично використовують таку форму академічного шахрайства, як списування. Переважна більшість (понад 90%) студентів використовують плагіат у тій чи іншій формі; 23% студентів певною мірою зазначають, що на їхньому факультеті трапляються випадки отримання оцінок за послуги або гроші (Academic culture of Ukrainian students: the main factors of formation and development).

Активне застосування студентами прийомів академічної недоброчесності під час навчання стало серйозним викликом перед вітчизняною системою вищої освіти. Тому з лютого 2016 року стартує Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP), ініційований Американськими Радами із міжнародної освіти за сприяння Міністерства освіти і науки України і підтримки Посольства США в Україні. Зазначена ініціатива спрямована на застосування спільного досвіду США та України для розроблення і втілення чотирирічного плану заходів, зміст яких полягає в орієнтації у навчанні студентів, викладачів та адміністраторів навчальних закладів України на прак-

тичну цінність і важливість академічної доброчесності, надання ресурсів і плану дій задля їхнього тісного залучення до зміцнення академічної доброчесності в освітньому середовищі.

Законодавче закріплення і становлення академічної доброчесності як правової категорії відбулось із прийняттям Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. У статті 42 академічна доброчесність трактується як сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (Закон України «Про освіту»).

Порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу згідно з цим законом здійснюється у таких формах: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, непередбачених умовами і процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівки, погрози, примушування тощо) на педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання (Закон України «Про освіту»), а також підроблення підписів в офіційних документах; придбання в інших осіб чи організацій із наступним поданням як власного доробку результатів освітньо-наукової діяльності; залучення до списку авторів навчальних і наукових видань або виконавців проєкту осіб, які не брали участь у їх підготовці та написанні; використання родинних зв'язків чи службового становища для отримання переваг у навчальній, позанавчальній, науковій чи адміністративній сферах; написання не своїх варіантів завдань на контрольних заходах; використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та інших) під час виконання групових контрольних заходів, тестів тощо з однаковими варіантами.

Сучасний світ вимагає від закладу вищої освіти реалізовувати політику, що підтримує академічну доброчесність у провадженні науково-дослідної і навчальної діяльності. Проте існує чимала кількість причин нехтування

учасниками освітнього процесу правомірними нормами і принципами. Нами проаналізовано причини академічного шахрайства за Г. Єфімовою та М. Кічеровою, які класифікують їх на такі типи (Єфімова Г.З., Кічерова, 2012: 2):

– соціально-економічні (низький престиж наукових досліджень і розробок; брак фінансування досліджень; зміна ціннісних і моральних орієнтирів, що відбулася в нашій країні в роки переходу до ринкових відносин в економіці; стійкі негативні явища, пов'язані із соціально-економічними протиріччями у суспільстві тощо);

– соціально-психологічні (не досить серйозне ставлення до дисциплін, які є, на думку студентів, малозначущими в їхній професійній діяльності; усвідомлення «непотрібності», «формальності» завдань, їх відірваності від практики і майбутньої трудової діяльності);

– культурно-виховні (неготовність студентів до самостійної інтелектуальної, розумової та аналітичної діяльності, відсутність навичок роботи з літературою і коректного цитування джерел, низька морально-етична культура, зосередження студентів на кінцевих результатах (диплом про вищу освіту як цінність), а не на сформованих навичках і компетенціях як довгострокових результатах отримання освіти);

– організаційно-управлінські (інституційний примус і бюрократія, низький прохідний бал прийому абітурієнтів до навчального закладу, відсутність жорсткого контролю проявів академічного шахрайства з боку викладачів і керівництва навчального закладу);

– інформаційно-технологічні причини (широка доступність інформації та сприятливі умови для її нелегального копіювання) (Єфімова, Кічерова, 2012, р. 3).

Аналізуючи причини і факти академічної недоброчесності в освітньо-науковому середовищі, С. Єфремов (Єфремов, 2020), називає їх причиною етичної дезорієнтації особистості, звертаючи увагу на загрозу таких наслідків: нанесення шкоди освітньому процесу; нанесення морального та економічного збитку плагіатору, а також можливість ризику його іміджу внаслідок викриття і судового розгляду; стагнація науки і зниження ініціативи студентів під час науково-дослідних робіт; негативний вплив на виховні аспекти та мотивацію студентів; нераціональне використання часу викладачів, зниження поваги до них і вплив на

їхній морально-етичний стан; зниження престижу закладу вищої освіти і девальвація цінностей його корпоративної культури; девальвація цінностей інтелектуальної власності; деформація системи освіти як у національному, так і у глобальному світовому вимірі (Єфремов, 2020: 57).

На основі досліджень можна виділити комплекс заходів, спрямованих на утвердження принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти (Тицька, 2018):

– створення і підтримання доброчесного освітнього середовища у закладі вищої освіти, прийняття академічної доброчесності як єдиної моделі навчання і колективної норми поведінки всіх учасників освітнього процесу;

– впровадження спецкурсів і тренінгових програм, змістом яких є висвітлення поняття «академічна доброчесність» і переваг доброчесної поведінки, основних та деталізованих видів порушень академічної доброчесності, способів їх ідентифікації; ознайомлення з інструментами і процедурою перевірки академічних творів на плагіат, способами виявлення інших порушень академічної доброчесності, нормами законодавства, визначеними закладом вищої освіти вимогами до внутрішніх нормативних документів із питань академічної доброчесності, методами запобігання порушень, видами академічної відповідальності та процедурою розгляду справ про порушення академічної доброчесності тощо (Тицька, 2018: 192);

– залучення студентів до діяльності із підтримання академічної доброчесності, зокрема до участі в комісіях з етики; розроблення «Кодексу честі», який визначатиме загальну філософію функціонування закладу вищої освіти, віддзеркалюватиме і захищатиме сформовані у ньому позитивні культурні традиції, підтримуватиме цінності доброчесності колективу тощо;

– профілактична робота, спрямована на озброєння студентів системою моральних понять щодо академічної доброчесності, когнітивних навичок самостійного виконання дослідних робіт і цитування, залучення до роботи зі студентами працівників бібліотеки і фахівців із академічного письма;

– цілеспрямована і спланована діяльність адміністрації, викладачів, кураторів академічних груп, студентської ради із першого дня

перебування студентів у навчальному закладі щодо мотивування їх до академічної доброчесності під час освітньої діяльності (Todorova, 2019, pp. 116);

– розвиток мотиваційної та операційної готовності викладачів до формування академічної доброчесності у студентів шляхом знаходження способів стимуляції у здобувачів пізнавального інтересу та розумової активності в умовах раціонального навчального навантаження;

– використання викладачами активних і креативних методів навчання та контролю, що унеможливають списування і плагіат та інші форми порушення академічної доброчесності; розроблення індивідуальних завдань для кожного студента, їхня практична і дослідницька спрямованість, інформаційний супровід самостійної роботи, можливість надання консультацій і корегування завдань дистанційно;

– розвиток у студентів комплексу психологічних особистісних характеристик, які сприяють академічній доброчесності через оволодіння студентами досвіду здійснення якісної, самостійної і творчої навчальної діяльності, котра за рахунок сформованих навичок і реальних навчальних досягнень допоможе їм утвердити адекватну самооцінку, реалістичний рівень домагань і віру у свою спроможність самостійно досягати успіху;

– обговорення важливості та аналізу наслідків дотримання або нехтування політиками академічної доброчесності на прикладі вітчизняного і міжнародного досвіду;

– доброчесна діяльність самого педагога, який власним прикладом показує студентам відповідну модель моральної поведінки.

Зазначений перелік заходів, на нашу думку, не є вичерпним, але він здатний закласти

міцне підґрунтя для розвитку академічної доброчесності у закладі вищої освіти, мотивувати до дотримання її фундаментальних морально-етичних цінностей під час навчальної, науково-дослідної, творчої, адміністративно-управлінської діяльності учасниками освітнього процесу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Академічна доброчесність є певним показником не лише соціально-економічного, культурного, але і демократичного суспільства. Як категорія вона вирізняється своєю багатомірністю, що означає поєднання в ній як відповідних фундаментальних цінностей, так і механізмів та інструментів їх забезпечення і просування. Сприйняття всіма учасниками освітнього і наукового процесу принципів академічної доброчесності є запорукою того, що українська освіта і наука рівноправно залучатимуться до світового процесу наукової комунікації. Отже, зміцнення академічної доброчесності має бути пріоритетом. Ігнорування принципів академічної доброчесності може створити середовище, яке сприяє інтелектуальному і творчому занепаду, низькоякісному навчанню, стимулюючи амбівалентність, що може зробити корупційну практику нормою в інших сферах життя.

Перспективу подальшого дослідження ми вбачаємо у виявленні динаміки академічної доброчесності шляхом порівняння її у студентів різного року навчання, вдосконаленні методики оцінювання рівня доброчесності студентів, перевірки дієвості виокремлених умов та засобів формування академічної доброчесності у студентів під час формуючого експерименту, розробленні психолого-педагогічних технологій формування академічної доброчесності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія. За заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Ефимова Г.З., Кичерова М.Н. Анализ причин академического мошенничества и их классификация. *Вестник евразийской науки*. 2012. № 4 (13). С. 1–4.
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Матеріали для ознайомлення з результатами проєкту №49169. URL: <http://iro.org.ua/ua/main/research/22> (дата обращения: 08.11.2016).
5. Єфремов С. В. Аналіз основних стратегій викорінення проявів несумлінності в освіті та науці. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.03–11.03.2020). Польсько-українська фундація «Інститут міжнарод-

ної академічної та наукової співпраці», Духовна академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фондація ADD. Варшава, 2020. С. 56–59.

6. Іщенко Т. Д., Шишкіна Г. В., Ніколаєва І. В. Академічна доброчесність як складник забезпечення якості освіти. *АгроТерра*. 2018. № 2 (5). С. 19–23.

7. Колесніков Андрій, Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 122-128.

8. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «Академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11. С. 192–195.

9. Семенов О. Європейський та національний контексти академічної культури дослідника: досвід реалізації проекту ЕРАЗМУС+ЖАН МОНЕ МОДУЛЬ. *Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій: Україна Європейський союз: від партнерства до асоціації*. Луцьк, Терен, 2019. С. 320–330.

10. Тодорова І. Психологічні чинники толерантності студентів до академічної недоброчесності. *Психологія і особистість*. 2019. № 2. С. 116–131.

11. Чумак О. В. Концепт категорії академічної доброчесності у вищій освіті. *Теорія та методика управління освітою*. 2017. № 2 (20). С. 135-143.

REFERENCES:

1. Law of Ukraine «On Education» of 05.09.2017 № 2145-VIII. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (in Ukrainian).

2. Academic integrity: problems of compliance and priorities for dissemination among young scientists: col. monograph / за заг. ed. NG Sorokina, AE Artyukhov, IO Degtyareva. Dnipro: DRIDU NADU, 2017. 169 p. (in Ukrainian).

3. Efimova GZ, Kicherova MN Analysis of the causes of academic fraud and their classification. *Bulletin of Eurasian Science*. 2012. № 4 (13). Pp. 1–4. (in Ukrainian).

4. Academic culture of Ukrainian students: the main factors of formation and development. Materials for acquaintance with the results of the project №49169. URL: <http://iro.org.ua/ua/main/research/22> (access date: 08.11.2016). (in Ukrainian).

5. Efremov SV Analysis of the main strategies for eradicating manifestations of dishonesty in education and science. *Academic Integrity: Challenges of the Present: A Collection of Scientific Essays by Participants in the Distance Stage of Scientific Internships for Educators (Republic of Poland, Warsaw, March 2–11, 2020) / Polish-Ukrainian Foundation Institute for International Academic and Scientific Cooperation ADD*. Warsaw, 2020. pp. 56–59. (in Ukrainian).

6. Ishchenko TD, Shishkina GV, Nikolaeva IV Academic integrity as a component of ensuring the quality of education. *AgroTerra*. 2018. № 2 (5). Pp. 19–23. (in Ukrainian).

7. Kolesnikov Andrew, Academic integrity in the Ukrainian educational and scientific space: problems and social threats. *Regional aspects of development of productive forces of Ukraine*. 2019. Vip. 24. pp. 122-128. (in Ukrainian).

8. Tytska J. "Academic Integrity" and "Academic Responsibility" in ensuring the quality of education. *Entrepreneurship, economy and law*. 2018. № 11. pp. 192–195. (in Ukrainian).

9. Semenog O. European and national contexts of academic culture of the researcher: experience of the ERASMUS + JEAN MONEY MODULE project. *Ukrainian Yearbook of European Integration Studies: Ukraine The European Union: from partnership to association*. Lutsk, Teren, 2019. S. 320–330. (in Ukrainian).

10. Todorova I. Psychological factors of students' tolerance to academic dishonesty. *Psychology and personality*. 2019. № 2. S. 116–131. (in Ukrainian).

11. Chumak OV The concept of the category of academic integrity in higher education. *Theory and methods of education management*. 2017. № 2 (20). Pp. 135-143. (in Ukrainian).